Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Lupașcu)
Dosarul nr. 2a-1527/23 (2-22131566-02-2a-25042023)

D E C I Z I E

27 septembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chișinău

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorii Dulghieru Dorin și Cotruță Iurie
Grefier Negrei Corina

examinând în ședință publică apelul declarat de către ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 februarie 2023, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva lui ***** privind încasarea pensiei de întreținere pentru copiii minori, compensarea cheltuielilor de judecată,

C O N S T A T Ă :

Pretențiile reclamantului:

La data de 06 septembrie 2022 ***** a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** privind încasarea pensiei de întreținere pentru copii minori, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii depuse a indicat că, la data ***** căsătoria între părţi a fost desfăcută, fapt confirmat prin certificatul de divorţ D-IV 0615877 din *****. Din căsătorie s-au născut doi copii minori: ***** a.n. ***** şi ***** a.n. *****.

Notează că după desfacerea căsătoriei copiii au rămas să domicilieze cu reclamanta şi din momentul întreruperii relaţiilor de căsătorie pârâtul nu acordă ajutorul necesar copiilor, nu participă la educarea şi întreţinerea lor.

Susţine reclamanta că, de mai multe ori a solicitat pârâtului de a- i acorda ajutorul necesar pentru întreţinerea copiilor, însă pârâtul nu a reacţionat. La momentul între părţi nu este încheiat un acord referitor la cuantumul şi modul de achitare a pensiei de întreţinere pentru copiii minori, astfel pensia de întreţinere urmează a fi încasată pe cale judecătorească.

Comunică că, neîndeplinirea obligaţiei de întreţinere a copiilor minor este motivată de către pârât prin faptul că nu are un loc de muncă stabil şi venitul regulat.

Se invocă faptul că la data de 11 august 2022, prin intermediul reprezentantului, în adresa pârâtului s-a expediat o somaţie, prin care s-a solicitat achitarea benevolă a datoriei la achitarea pensiei de întreţinere pentru copiii minori. Somaţia nu a fost recepţionată de pârât fiind restituită cu menţiune „*Plecat*”.

Astfel, consideră că speţei sunt aplicabile art.76 Codului familiei și art.98 alin.(3) Codului familiei. Astfel consideră că pârâtul poate fi obligat să achite pensia de întreţinere pentru perioada anterioară adresării în instanţa judecătorească pentru ultimii 3 ani până la depunerea acţiunii în instanţa de judecată, or, pârâtul nu a acordat întreţinere pentru anii 2018, 2019, 2020 şi 2021.

După părerea reclamantei, ţinând cont de prevederile art.76 Cod familiei pârâtul datorează întreţinere pentru copilului minor ***** în total pentru perioada anul 2019 - 2021 datoria la achitarea pensiei de întreţinere suma de 35.577 lei, făcând referire la datele Biroului Naţional de Statistică privind media anuală a minimului de existenţa pentru copii în vărsta de la 1-6 ani.

Pentru copilului minor ***** pârâtul datorează la achitarea pensiei de întreţinere pentru perioada anul 2019 - 2021 suma de 45.849 lei, potrivit datelor Biroului Naţional de Statistică media anuală a minimului de existenţa pentru copii în vârsta de la 7-17 ani.

Susține reclamanta că, pentru a asigura pe viitor achitarea de către pârât a pensiei de întreţinere şi de a respecta interesele legale ale copiilor consideră că este oportun de a stabili mărimea pensiei de întreţinere într-o sumă fixă de 2.500 lei, lunar, pentru fiecare copil, începând de la data adresării cu cererea de chemare în judecată.

Solicită reclamanta *****, încasarea de la ***** datoria la achitarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor ***** pentru perioada anul 2019 - octombrie 2021 în suma totală de 45.849 lei, pentru copilul minor ***** pentru perioada anul 2019 - octombrie 2021 în suma totală de 35.577 lei; precum şi încasarea pensiei de întreţinere pentru copiii minori ***** şi ***** într-o sumă fixă mărime de 2.500 lei, lunar, pentru fiecare din data depunerii cererii de chemare în judecată şi pînă la atingerea de către copii a majoratului, compensarea cheltuielilor de judecată, inclusiv cheltuielile de achitare a serviciilor juridice.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 februarie 2023, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de *****.

S-a încasat de la ***** în beneficiul reclamantei *****, pensia pentru întreținerea copiilor minori ***** d.n.*****și ***** d.n.*****în mărime fixă de 2.000 lei lunar pentru fiecare copil, începând cu data înaintării acțiunii în judecată – 06.09.2022 şi până la atingerea majoratului copiilor.

S-a încasat de la ***** în beneficiul reclamantei ***** suma de 2.000 lei cu

titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

S-a încasat de la *****, în beneficiul statului suma de 1.440 lei cu titlu taxei de stat.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 22 martie 2022, ***** a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 februarie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărîrii, în partea respingerii pretenției încasării datoriei și pensiei de întreținere, solicitând admiterea integrală a acțiunii.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel a indicat că, instanţa în mod eronat a aplicat prevederile art. 98 alin.(3) Codului familiei și contrar art. 118 CPC, a acceptat poziția intimatului, care verbal a invocat faptul că pe perioada anilor 2018, 2019, 2020 şi 2021 a acordat ajutorul material copiilor săi minori, fără a prezenta în acest sens careva probe concludente şi pertinente. Instanţa eronat a considerat că anume apelanta urma să prezinte probe că ajutorul material nu a fost acordat, fiind imposibil de a prezenta probe în confirmarea faptului care nu există.

Astfel, apelanta consideră că, sarcina probaţiunii în partea ce se referă la acordarea pensiei de întreţinere pentru copiii minori pe perioada anilor 2018, 2019, 2020 şi 2021 îi revenea intimatului, care nu a îndeplinit această obligaţie.

Consideră că, instanţa de judecată în mod eronat a dat apreciere acţiunilor apelantei legate de încercările de a primi de la intimat pensia de întreţinere pentru copiii minori. Aceste încercări au fost multiple pe parcursul anilor 2018, 2019, 2020 şi 2021 şi au fost în mare parte verbale. Iar după ce apelanta a văzut atitudinea iresponsabilă a intimatului faţa de îndeplinirea obligaţiunilor părinteşti, a expediat pe unica adresă de domiciliu cunoscută a intimatului o somaţie scrisă la data de 11 august 2022, în acest sens îndeplinind cerinţele stabilite de art.98 alin.(3) Codul familiei. Mai mult ca atât, şi fără înştiinţare în forma scrisă intimatul a fost la current cu faptul că în calitate de părinte al copiilor are obligaţia legală de a oferi lunar întreţinere.

Reiterează că, reieșind din faptul că intimatul nu a acordat întreţinere pentru anii 2018, 2019, 2020 şi 2021, ultimul datorează întreţinere copilului minor ***** în sumă de 35.577 lei, reieșind din indicii datelor Biroului Naţional de Statistică al mediei anuale a minimului de existenţa pentru copii în vârsta de 1 – 6 ani, iar copilului minor ***** îi datorează întreținere în mărime de 45.849 lei, reieșind din indicii datelor Biroului Naţional de Statistică al mediei anuale a minimului de existenţa pentru copii în vârsta de 7 – 17 ani.

În ședința instanței de apel reprezentantul apelantei *****, avocatul Beruceașvili Andrei a susținut cererea de apel și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.

Intimatul ***** în ședință nu s-a prezentat, fiind citat legal despre data, ora și locul ședinței judiciare, solicitând prin intermediul avocatului Ivanov Oxana examinarea cauzei în lipsa intimatului și reprezentantului acesuia, astfel în temeiul art. 379 alin. (2) CPC, Colegiul civil a dispus examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanţei de fond a fost pronunțat public la 03 februarie 2023, fiind atacat cu apel la data de 03 martie 2023, astfel Colegiul constată că, apelul este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanţei de apel:

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit dispoziţiilor art. 118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu art. 373 alin. alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi menţinută, ori, concluziile primei

instanţe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele cauzei şi normele de drept material au fost aplicate corect.

Circumstanțele de fapt ale cauzei:

Pe parcursul examinării cauzei s-a constatat că, ***** și ***** sunt foști soți, fiind desfăcută căsătoria acestora la data de *****, fapt ce rezultă din certificatul de divorț seria D-IV nr.0615877 (f.d.8)

Din căsătoria părților ***** și ***** s-au născut copiii *****, a.n.*****și *****, a.n.*****, la rubrica părinți fiind indicația ***** și *****.

Invocând faptul că tatăl nu participă la întreținerea copiilor comuni, ***** a depus prezenta acțiune, solicitând încasarea din contul lui ***** a pensiei pentru întreținere în mărime de 2.500 lei lunar pentru fiecare copil, precum și încasarea pensiei de întreținere al copiilor datorată pentru perioada anilor 2018, 2019, 2020 şi 2021, pentru copilul ***** în sumă de 35.577 lei, precum și pentru copilul ***** în mărime de 45.849 lei.

La data de 11 august 2022, ***** prin intermediul avocatului Beruceașvili Andrei, i-a expediat lui ***** o preîntîmpinare, la adresa de domiciliu al pârâtului *****, prin care a solicitat achitarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori ***** și ***** pentru perioada noiembrie 2018 – august 2022, însă somația respectivă, expediată la 20 august 2022 nu a fost recepționată de către pârâtul *****, pe cotorul plicului fiind mențiunea factorului poștal, „destinatar plecat” (f.d.19-20, 21).

Colegiul civil reține că, apelanta ***** parțial nu este de acord cu hotărârea primei instanțe, și anume, în partea încasării din contul lui ***** a sumei de 2.000 lei lunar, cu titlu de pensie de întreținere pentru fiecare copil, considerând că încasarea unui cuantum al pensiei de întreținere în mărime de 2.500 lei ar fi o sumă proporțională și echitabilă, precum și în partea respingerii cerinței privind încasarea datoriei pentru pensia de întreținere al copiilor minori pentru perioada anilor 2019 – 2021.

Din analiza minuțioasă a probelor și circumtanțelor invocate mai sus, Colegiul Civil consideră că criticile invocate în cererea de apel sunt neîntemeiate, hotărârea primei instanţe în acest sens o consideră ca fiind întemeiată, legală și motivată.

Instanța de apel reține că la soluționarea problemei încasării pensiei de întreținere, instanța are obligația de a asigura copilului protecția și îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau altor persoane cărora acesta le-a încredințat în mod legal, și în acest scop va lua toate măsurile corespunzătoare.

Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

Mai mult, Colegiul civil reține că, dezvoltarea, creşterea şi educarea copiilor sunt obligaţiunile stricte ale ambilor părinţi, necătând la faptul dacă locuiesc împreună sau nu, cu copilul, într-o societate democratică interesele copiilor sânt primordiale.

Tot aceste dispoziţii se conţin şi în art. 18 alin. (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994, care prevede că ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinînd cont în primul rînd de interesele acestuia.

Potrivit dispozițiilor art. 74 Codul familiei, (1) Părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. (2) Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. (3) Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

Dispozițiile art. 76 Codul familiei prevăd că, (1) În cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. (2) Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Colegiul civil reține că, în urma relațiilor de căsătorie între ***** și ***** s-au născut copiii ***** și *****, astfel părinților le revine obligația de creștere și întreținere a copiilor minori comuni.

Colegiul civil reține că, prima instanță just a concluzionat faptul că la caz urmează a dispune încasarea de la ***** a pensiei pentru întreținerea copiilor minori ***** și ***** în mărime a câte de 2.000 lei pentru fiecare copil, reieșind din circumstanțele cauzei, ținând cont în acest sens de condiţiile de dezvoltare a copiilor în mediul urban, precum şi posibilităţile şi situaţia materială a părinţilor.

Dealtfel, starea materială reprezintă situaţia socio-economică a părintelui determinantă pentru întreţinerea unei vieţi decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei.

Colegiul civil accentuează că părinții au drepturi și obligații egale, această sarcină urmează a fi raportată la doi părinți, corespunzător, este întemeiată concluzia primei instanțe privind dispunerea încasării din contul pârâtului a pensiei de întreținere în mărime de 2.000 lei pentru fiecare copil, reieșind din faptul că reclamanta, contrar sarcinii pozitive de probațiune nu a prezentat careva înscrisuri referitor la faptul că ultima înfruntă cheltuieli pentru întreținerea minorilor ***** și ***** în mărime de 10.000 lei lunar, iar din conținutul înscrisurilor prezentate atare concluzie nu poate fi reținută. Totodată, Colegiul civil relevă că, la caz a mai fost stabilit că, reclamanta ***** nu a prezentat careva probe cu privire la starea sa materială.

Totodată, instanța de apel va accentua că reclamanta ***** nu a prezentat la materialele cauzei probe care ar reflecta starea reală a lucrurilor și cheltuielile reale pe care le suportă aceasta în vederea întreținerii minorilor din care să rezulte că cheltuielile ultimei în legătură cu îngrijirea copiilor minori sunt echivalente sumei de 2.500 lei pentru fiecare.

Din aceste motive, Colegiul civil consideră că în cauza respectivă, prima instanță corect a stabilit cuantumul pensiei de întreținere ce urmează a fi încasată din contul lui ***** în beneficiul ***** pentru întreținerea copiilor minori ***** și ***** în mărime a câte 2.000 lei pentru fiecare copil, din considerentul că, achitarea cheltuielilor privind întreținerea a copiilor minori urmează a fi raportate la ambii părinți care au obligații egale față de copii, astfel în opinia Colegiului suma de 2.000 lei pentru fiecare copil ar fi una proporțională, echitabilă și rezonabilă în raport cu părțile, din considerentul că reclamanta nu a prezentat probe, care să denote faptul că aceasta suportă cheltuieli mai mari pentru întreținerea copiilor minori și pîrîtul are posiblități financiare de a achita atare sume de bani, suma pretinsă de reclamantă este una exagerată, iar suma dispusă spre încasare de către prima instanță este una întemeiată și este în interesul superior al copilului.

Cu referire la cerința reclamantei ***** privind încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a datoriei la achitarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor ***** pentru perioada anului 2019 – octombrie 2021 în suma totală de 45.849 lei și pentru copilul minor ***** pentru perioada anul 2019 – octombrie 2021 în suma totală de 35.577 lei, instanța de apel accentuează că în temeiul prevederilor art. 98 alin. (3) Codul familiei este prevăzut dreptul reclamantei de a solicita încasarea pensiei de întreținere pentru o perioadă anterioară depunerii

acțiunii în justiție, cu condiția întreprinderii măsurilor de acordare al întreținerii și eschivării debitorului de la plata pensiei de întreținere.

Colegiul civil consideră ca fiind corectă concluzia primei instanțe în vederea respingerii cerinței reclamantei ***** privind încasarea de la ***** în beneficiul reclamantei a datoriei la achitarea pensiei de întreţinere pentru copiii minori ***** și ***** pentru perioada anului 2019 – octombrie 2021, din motiv că la caz nu sunt întrunite condiţiile art. 98 alin. (3) Codul familiei și lipsește temei legal pentru a dispune încasarea de la ***** a pensiei de întreținere al copiilor pentru o perioadă anterioară, întrucât reclamanta ***** s-a adresat pârâtului ***** cu solicitarea privind încasarea pensiei de întreținere abia la data de 20 august 2022 (a se vede plicul f.d.21-22).

În aceste condiții, instanța de apel urmează să evidențieze faptul că până la perioada respectivă ***** nu a întreprins măsuri de solicitare și acordare a întreținerii pentru copiii minori, dat fiind faptul că nu a prezentat careva probe cu referire la faptul că s-ar fi adresat către pârâtul ***** cu o astfel de solicitare, iar ultimul s-a eschivat de la plata acestor obligații, or, neprezentarea a careva înscrisuri de către pârât cu privire la îndeplinirea obligațiilor de întreținere nu reprezintă un motiv plauzibil de a-l obliga acesta la achitarea pretinselor datorii, fapt corect stabilit de prima instanță.

Dealtfel, este notabil că, în condiţiile speţei, soluţia pronunţată de prima instanţă este una temeinică, rezultată din elucidarea tuturor circumstanţelor speţei şi aplicarea corectă a cadrului legal pertinent cauzei deduse judecăţii.

Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală şi întemeiată, iar argumentele invocate de către apelantă sunt nefondate şi combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de către ***** şi a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu art. 385 lit. a), 389-390 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E :

Apelul declarat de către ***** se respinge, ca neîntemeiat.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 februarie 2023, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către ***** împotriva lui ***** privind încasarea pensiei de întreținere pentru copii minori, compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia poate fi atacată cu recurs, la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, de la data comunicării deciziei motivate, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Dulghieru Dorin

Cotruță Iurie